

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Словничок медіаграмотного дошкільника

ЧЕРКАСИ-2025

УДК 373.2.016:004.032.6

C48

Рекомендовано до друку вченою радою комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Протокол № 5 від 27 грудня 2024 року

АВТОРИ-УКЛАДАЧІ:

Ксенія ВАНЬКО, завідувач відділу дошкільної освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Юлія ЗОРЯ, завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Алла КОЛОДА, методист відділу дошкільної освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Любов ТЯБУТ, завідувач дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 41 «Дударик» Черкаської міської ради

C48 Словничок медіаграмотного дошкільника. / Автори-уклад. Ванько К.І., Зоря Ю.М. Черкаси: ЧОПОПП ЧОР, 44с.

Освіта сьогодні покликана реагувати на виклики суспільства та трансформуватися у відповідності до ключових потреб дітей та учнівської молоді. Тому питання розвитку медіаосвіти для підвищення ефективності педагогічної діяльності набуває неабиякої актуальності у роботі закладів освіти, дошкільної зокрема.

У словнику запропоновано казки та вірші для дітей старшого дошкільного віку з теми медіаграмотності, які можна використовувати в освітньому процесі.

Для працівників закладів дошкільної освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Казка про телевізор	7
Вірш «По телефону»	10
Вірш «Телефон»	11
Вірш «Телефон появився в Сороки»	12
Казка «Пригоди маленького Мобіка»	13
Казка «Тім в комп'ютерній країні»	27
Вірш «Комп'ютер – це буденна річ»	30
Вірш «Про книжку»	32
Вірш «Читайте книжку»	33
Вірш «Бібліотека»	35
Вірш «Інтернет»	37
Вірш «Заснувала увесь світ тонка павутина»	39
Список використаних джерел	41

ВСТУП

ЮНЕСКО рекомендує медіаосвіту до впровадження у національні навчальні плани всіх держав, у систему додаткової, неформальної освіти та навчання протягом всього життя. Доцільність формування медіаграмотності українських дітей, зокрема дошкільного віку, обґрунтована в Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). Хоча саме дошкільна медіаосвіта має свої особливості та передбачає освіту дітей у партнерстві з вихователями й батьками, результатом якої є здатність дошкільників свідомо, критично, відповідально сприймати інформацію з медіазасобів відповідно до їхніх вікових особливостей.

У сучасних умовах бурхливого розвитку інформаційно-цифрового суспільства застосування медіаосвітніх практик у закладах дошкільної освіти є одним з пріоритетних завдань.

Загалом, існує і саме поняття «медіаосвіта дошкільна», і у даній Концепції, про яку згадували вище, воно трактується освітою принципово інтегрованою і спрямованою на розвиток дитини, насамперед, гармонійний, естетичний та інтелектуальний, а також як захист дітей від шкідливого середовища масмедіа, а саме: медіасередовища, що не

відповідає віку, тобто інформаційного «сміття», навчає дітей фільтрувати та користуватися корисною інформацією [6].

Освітній напрям Базового компоненту дошкільної освіти як державного стандарту (Нова редакція) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» трактує цифрову компетентність як уміння використовувати інформаційно-комунікаційні, а також цифрові технології з метою задоволення своїх потреб і вирішення освітніх та ігрових завдань з допомогою набутих знань, умінь, позитивного ставлення до цифрової та комп'ютерної техніки. Сформованість знань визначається як наявність уяви про інформаційно-комунікативні засоби, володіння уміннями пошуку та передавання інформації, наявність навичок захисту від інформаційних загроз, а також здатність отримувати потрібну інформацію, свідоме використання медіапродукції, а також здатність свідомо розрізнити ігровий і пізнавальний контент, характеризуючи його зміст.

Також зазначено і про участь батьків у процесі розвитку інформаційно-комунікативних вмінь у дітей, який може бути досягнутий наступними шляхами:

1. Відповідальне та помірковане використання цифрових та медіапристроїв. Це, насамперед, комп'ютер, який є

сучасним засобом діяльності дітей старшого дошкільного віку (5-6 років).

2. Підбір ігор та пізнавальних програм, які сприяють навчанню дитини та її здатності робити свідомий вибір способів дій для виконання завдання.

3. Ознайомлення дитини з широкими можливостями застосування цифрових та медіа технологій у повсякденні та дозвіллі.

4. Створення необхідних умов для розвитку умінь та формування компетентності.

5. Пояснення дитині про можливі небезпеки у мережі інтернет [2].

КАЗКА ПРО ТЕЛЕВІЗОР

Маргарита Сурженко

Друзі Дениса ніколи не кривдили його, вони розуміли, що у хлопчика немає телевізора, але дуже любили його. Але одного разу в їх компанії з'явився новенький. Артем переїхав до хлопців у двір зовсім недавно, він відразу не полюбив Дениса і почав з ним конкурувати. Коли Артем дізнався про те, що у його ворога немає телевізора, він зрадів і почав його дражнити. Часто спеціально піднімав теми про нові мультки, щоб позлити Дениса.

- Тільки у відсталих вдома немає телевізора! - сміявся Артем.

- Сам такий, - відповідав Денис.

- Я не такий, адже у мене є телевізор. Я дивлюся його кожен день і знаю всі новини, всі серіали, всі кліпи бачив і всі мультки. А для тебе казка про телевізор ніколи не стане реальністю!

Денис дуже злився. Він вирішив щоб не стало вирости і купити собі найбільший в світі телевізор, а, можливо, і цілий

кінотеатр. Він точно знав, що досягне мети. Якось раз Денис підійшов до тата, який читав книгу, і запитав:

- Тату, а що потрібно робити, щоб стати багатим і купити телевізор?

- Чому ти вирішив, що телевізор — це ознака багатства?

- Тому що він дорогий і красивий.

У нашому будинку є так багато красивих і мудрих книжок. Хіба твої вечори бувають нудними? Ти ж так любиш читати, багато знаєш!

- Люблю. Але я все-одно дурний, адже у мене немає телевізора!

- Навпаки, ти дуже розумний! Не часто багатство отримують ті, хто постійно дивиться телевізор.

- Ти думаєш, якщо я буду багато читати, я зможу вирости і купити телевізор?

- Звичайно!

Денис продовжив читати щовечора, поки інші діти проводили свої вечори з мультиками. Минуло багато років і казка про телевізор могла б стати дійсністю. Денис був дуже розумним хлопчиком, потім розумним студентом, а потім почав працювати і заснував свій бізнес. Він навіть здійснив свою мрію та відкрив кінотеатр. Одного разу, він зустрів там свого

колишнього знайомого – того самого Артема, який прийшов на перегляд фільму в кінотеатр.

- Як давно я тебе не бачив! – сказав Артем!

- А я ось прийшов подивитися кіно. Намагаюся не пропускати жодної прем'єри. Ти теж прийшов дивитися фільм?

- Я власник цього кінотеатру, тепер мені приносить гроші любов людей до фільмів. Але вдома у мене до цих пір так і не з'явилося телевізора! Та й своїм дітям я не дозволяю дивитися багато мультиків на ноутбучі, вони зайняті спортом, навчанням і іграми у дворі з друзями.

- А мої діти постійно грають в планшеті. Але не думаю, що це погано.

- Кожному своє! - відповів Денис.

Тоді він зрозумів, що відсутність телевізора в дитинстві допомогло йому досягти всіх висот. Якби він постійно дивився мультики, у нього б не було часу вчитися і бажання досягати мети [4].

ПО ТЕЛЕФОНУ

Богдана Бойко

Лиш телефон задзеленчить,
Іванко в слухавку кричить:
– Алло! Привіт! Іван на дроті!
Що? Татусеві по роботі?..
Так, знаю я, що мамі й тату
Теж можуть телефонувати.
Чого я вам сказав „привіт“?
Напевно, так робить не слід...
Дорослим незнайомцям діти
Так не повинні говорити.
Чекайте хвилиничку лишень...
Пробачте, прошу... Добрий день!

ТЕЛЕФОН

Анатолій Камінчук

Кіт Мартин
І слон Мирон
Вдвох зробили
Телефон.
Цілу ніч
І цілий день
Чути в хаті:
— Дзінь-дзелень. —
Дзвонить лев,
Ведмідь, куниця,
Заєць, вовк,
Їжак, лисиця.
Дуже раді
Кіт і слон,
Що зробили телефон.

ТЕЛЕФОН ПОЯВИВСЯ В СОРОКИ

Петро Сорока

Телефон появилсь в сороки,
Завдає всім базіка мороки:
І сові, і вороні, і лису,
І бобру, що живе біля лісу.
Про останні тріскоче новини
І по три, й по чотири години.

А учора що клята вчинила?
До ведмедя в барліг подзвонила.
Пробудивсь ведмідь, а надворі
Ще сніжинки блищать, наче зорі.
І ревів клишоногий, і плакав —
Пів зими недоспав, бідолаха.
Тож над лісом, над гаєм і бором
Звірі й птахи вигукують хором:
— Доки жах цей терпіти нам, доки?
Відключіть телефон у сороки! [1]

ПРИГОДИ МАЛЕНЬКОГО МОБІКА

Ірина Мацко

1. Мобік і дідусь

На околиці міста, у непримітній крамничці старожитностей, припадав на полиці пилом старенький і поважний Телефон. Він належав ще до покоління перших Телефонів, які придумала людина. Стояв, сумував, аж поки одного ранку до нього з подарунком не завітав сам господар.

– Тримай, старий. – промовив він, ставлячи біля Телефону невелику коробочку. – Це тобі. Щоби не так сумно було самому.

– А хто це? – запитав зацікавлений Телефон.

– Можеш вважати його своїм онуком. Не ображай його та навчи усіх наших магазинних премудроців. Поясни йому, хто такий покупець, і як із ним поводитися.

Дідусь ствердно кивнув у відповідь. А коли господар пішов, Телефон вирішив подивитись на так званого „онука“. Проте тільки він доторкнувся до коробочки, як звідти вискочило щось маленьке та плоске.

– Ой, ти хто, плесканчику?

– Я не плесканчик. Мене Мобіком зовуть. Телефончик я.

– Мобік? Оце ім'я! А що ж ти на мене не схожий? У тебе навіть шнурочка, щоби ввімкнути струм, немає. Як же ти телефонувати будеш? А де слухавка і коліщатко з цифрами, щоб номер набирати? Ні, це, мабуть, господар помилився.

– Та ні, дідусю, я – телефончик, та тільки новий. А таких, як ти, зараз уже майже не випускають. Я все поясню. Шнурочка у мене немає тому, що я призначений лише для однієї людини – мого господаря, який зі мною не розлучається. Я вільний, а не на прив'язі, як ти. Замість коліщатка з цифрами у мене є ось кнопочки, а водночас я ще є і слухавкою.

– Дивина! І ти не повинен стояти у кімнаті на тумбочці усе життя, як я? Ти можеш подорожувати разом з господарем? Оце так-так. Ну, тоді давай родичатися, онучку, радий тебе бачити, – сказав дідусь, пригортаючи до себе маленького Мобіка.

2. Втеча

Минуло кілька днів. Мобік уже освоївся у крамничці і замість того, щоби стояти поруч з дідусем, гасав по усіх полицях та закутках. Дуже вже йому було цікаво спілкуватися з мешканцями крамнички. Весело стало речам з балакучим непосидою. А коли час від часу забігав якийсь покупець у пошуках старовинної речі, Мобік чемно стояв на полиці і подумки просив не забирати дідуся-Телефона.

Але невгамовна вдача малого не давала йому спокою. Тому й не дивно, що якось із Мобіком трапилася найсправжнісінька пригода. Того погожого дня у крамничку зайшов хлопчина, котрий шукав подарунок для своєї бабусі. Мобік вибрав слушну мить і... застрибнув у рюкзачок, що висів за хлопчиковою спиною. Так нічого і не придбавши, хлопчик, незабаром покинув крамничку. Опинившись на вулиці, Мобік вистрибнув із рюкзачка й опинився на волі.

– І куди ж мені податися? – задумався він, роззираючись довкола. – Он там ніби якийсь гайок чи парк видніється, піду туди погуляю трішки.

Як сказав так і зробив. Біжить собі стежиною, пісеньку про жабеня наспівує. Аж чує ніби плаче хтось. Побіг Мобік туди, звідки чувся плач. Бачить, дівчинка маленька сидить на лавочці і заливається слізьми. «Чим їй зарадити? – думає Мобік. – Як її розвеселити?». Застрибнув він біля неї на лавку, натиснув кнопочку на жупанчику та давай співати пісеньку з відомого мультика.

– Ой, хто це тут? – переставши плакати, запитала дівчинка, побачивши біля себе маленького Мобіка, який співав і танцював, розвеселяючи її. – Який же ти маленький та кумедний! Як тебе звуть?

– Мобік. А тебе як? І чому ти плачеш?

– Я – Маринка. А плачу тому, що не послухалася мами, побігла від неї далеко, щоби погратись, і загубилася.

– Я можу тобі допомогти. У твоєї мами є схожий на мене телефончик?

– Звичайно, є, – відповіла дівчинка.

– Якщо знаєш її номер, то твоя мама зараз буде тут.

– І справді! Чудово ти придумав! – вигукнула радісно дівчинка. – Знаю, знаю! Набирай!

Через декілька хвилин схвильована та налякана мама вже була біля лавки і міцно обіймала дочку. А Мобік аж розчулився від такої сцени.

Запрошувала Маринка його до себе, обіцяла не ображати, проте Мобік не захотів. Не для того він у мандри подався. То ж дівчинка йому подякувала і вони попрощалися.

3. Бешкетники

Лише відбіг Мобік недалечко від Маринки, лише присів відпочити, аж бачить - двоє хлопчаків у парку бешкетують. Гілля дерев ламають, лавочки перекидають. А далі ще гірше. Дивиться Мобік, а бешкетники між собою перешіптуються та на бабусю показують, яка сидить на сусідній лавочці і читає газету. Підійшов нишком Мобік до хлопців і почув, як вони домовляються, поки бабуся газету читає, із сумки у неї гаманець поцупити. Розізлило це малого. Пішли хлопці справу погану робити, а він назирці за ними.

От підкралися бешкетники до бабусі і тихенько витягнули гаманець. А старенька нічого й не запідозрила. І тільки вже коли зібралася йти, зазирнула у сумку, а там гаманця немає.

– Ой, лишенько! Украли! У мене гаманець украли! – забідкалася бабуся.

В одну мить до бабусі збіглися люди, а незабаром і поліція примчала.

А хлопці вже й не раді своїй витівці. Лячно їм, щоби не запримітили та не знайшли їх. Заховалися вони під лавку, а Мобік причаївся неподалік.

– Ну що, бабусю, – розпитують поліціянти, – а чи бачили когось біля своєї лавки? Куди ж ваш гаманець міг подітися? Може ви його й не мали?

– Та як же? Був гаманець. Я щойно на ринок збиралася і присіла у парку відпочити. А тут нікого підозрілого я не бачила.

Розпитали поліцейські усіх, хто стояв поруч. І справді, ніхто з них не підходив до бабусі. Але Мобік не мовчав. Натиснув кнопочку і з-під лавки заграла гучна мелодія.

– Що це, що це? – здивувалися люди. – Мабуть, під лавкою хтось є!

Злякалися хлопці, що їх знайдуть, зацитькали на Мобіка, щоби сидів тихо, проте було вже пізно. Заглянув поліцейський під лавку і побачив бешкетників. З переляку вони навіть гаманець заховати не встигли.

– Так от хто у бабусі гаманець поцупив?! Ану, бешкетники, ходімо з нами, – сказали правоохоронці.

А Мобік так і залишився сидіти під лавкою. Тільки коли усі розійшлись, і бабуся подибала на ринок, він спокійно пішов собі далі.

4. Мобік – „плавець”

Вийшовши з парку, Мобік зовсім неподалік побачив озерце. Лебеді та качки там плавали. Захотілось і йому спробувати. „А що, хіба ж, я не зумію? Чим я гірший від качки – плюх собі на воду та й пливи, ніякої мудрості не треба.” Як замислив, так і зробив. Розігнався – та „бульк” у воду. Але чомусь не поплив, наче качка, а почав тонути.

– Ой, що ж робити? Чому ж я не пливу? – заметушився Мобік.– Добре, що хоч жупанчик у мене не промокає. Тільки от, як звідси вибратись?

Раптом Мобік побачив, що до нього наближається велика та страшна рибина. Це був Короп. Колись давно, ще маленьким, хлопчак зловив його у річці за містом та випустили тут. Жив він самотньо. Та й з їжею було сутужно – важко в озерці знайти щось їстівне. Аж ось

бачить, що падає на дно щось плескاته, наче пів скибки хліба, що йому часом кидали перехожі. Короп, не роздумуючи довго, проковтнув його.

Так Мобік опинився у темному та тісному череві Коропа. Телефончик дуже злякався. Але опанувавши себе, почав метикувати, як йому вибратися з біди. Спочатку він по черзі натискав усі кнопки на жупанчику. З черева рибини залунали пісеньки та мелодії, але це не допомагало. Тоді натиснув Мобік ще одну кнопку – і дядька Коропа почало раптом трясти, немов під час пропасниці. Це Мобік увімкнув дзвінок з вібрацією. Короп дуже налякався, заметушився і давай гасати по озерцю.

А на березі озерця саме сидів рибалка. Він ніколи нічого тут ще не упіймав, бо яка ж у парковому озері може бути риба. Аж раптом поплавець застрибав, вудка засмикалася, та так сильно, що зажурений рибалка аж підстрибнув. Це Короп з відчаю проковтнув черв'ячка, якого завжди з обережності оминав, та й начепився на гачок. Зрадив рибалка, витягнувши такий улов на берег. Та коли приніс додому і почав чистити Коропа, зрадив ще більше. У череві рибини він знайшов новенький і зовсім непошкоджений телефончик – маленького Мобіка.

Так у Мобіка з'явився господар.

5. Телефончик на роботі

Новий господар виявився дуже неохайним. Та й до Мобіка ставився абияк. То у діряву кишеню його закине, то забуде десь. Ночував Мобік тепер на тумбочці, біля ліжка господаря. Він повинен був дуже раненько вставати. Але Мобік надто любив свою роботу, щоби звертати увагу на всілякі прикроці. Удень були інші клопоти. Треба було по кілька разів

нагадувати господарю про різні невідкладні справи. Але найцікавіше було тоді, коли господар умощувався на дивані та починав грати у якусь гру. Отоді Мобік веселився.

Та все ж думка про дідуся не покидала його. Повернувся б тепер до нього, та невідомо, як це зробити. Він навіть адреси крамнички старожитностей не знав. Та й господаря не міг просто так залишити. Засумував Мобік.

Але одного чудового дня господар подався у великий магазин, що називався супермаркетом, і де продавали геть усе на світі. Мобік раптом побачив в одній вітрині, біля якої вони зупинились, дуже подібних на нього телефончиків.

“От мені б до них! Цікаво, мабуть, отак гуртом тут жити, весело. Скільки б я у них дізнався цікавого, а, може, вони б підказали мені, як знайти дідуся?”

Тільки встиг про це подумати, як у кишеньку, з якої він визирав, поклали новенький, блискучий телефончик.

– Ой, ти хто? – запитав Мобік.

– Я – новий телефончик. Мене твій господар щойно купив. Ми тепер удвох будемо у нього працювати, – чемно відповів сусід.

Розповів Мобік новачку свою історію. І сусідові стало шкода друга:

– Ти можеш відправлятися на пошуки дідуся, а я з роботою і сам справлюсь.

– Спасибі, друже! – подякував Мобік.

„Невже тепер я зможу відшукати свого дідуся і жити таким же веселим та хорошим життям, як раніше?” – мріяв телефончик. І,

дочекавшись слухної нагоди, Мобік вистрибнув із кишені. Боляче вдарившись об тверду підлогу, він закотився під прилавок. Пересвідчившись, що він живий-здоровий, Мобік попрямував до великих вітрин з маленькими телефончиками, такими ж, як він сам.

6. У супермаркеті

– Дивіться, дивіться, новачок! – зашепотіли між собою телефончики на вітрині, щойно Мобік опинився поруч них на полиці.

– Такий самий, як і ми, тільки звідкіля він тут узявся?

– Егей, новачок! Ти звідкіля до нас потрапив? І хто ти такий, як тебе звуть? – запитав найдорожчий серед телефончиків. Це був красунчик останньої моделі, який виконував усі можливі завдання. А чого тільки вартували яскраві картинки-заставки, найцікавіші ігри та стільки усяких голосочків, якими він співав, що й не злічити.

– Здрастуйте. Мене звуть Мобік, – проявляв чемність новачок.

– А звідкіля ти? Може, також шукаєш господаря, у якого будеш працювати?

– Ні, я шукаю дідуся, від якого утік, щоби помандрувати.

– А хіба ти не знаєш своєї адреси?

– У тому то й біда. Коли я жив у крамничці старожитностей, то не знав, що це місто таке велике. Я гадав, що є лише моя крамничка з дідусем та ще парк, який я бачив крізь вітрину. От і все. А коли я почав мандрувати, то й заблукав, і адреси у дідуся-Телефона не спитав. Допоможіть мені, будь ласка.

– Не хвилюйся, – сказав красень-телефон. – Ми щось придумаємо.

І телефончики почали між собою перешіптуватися. А через кілька хвилин до Мобіка поважно підійшла кумедна штукенція, що була із родини телефончиків-„жабок”.

– Ось подивись. Тут у мене є карта всього нашого міста. Шукай свою крамничку.

І Мобік з цікавістю зазирнув у карту.

– Ой! Знайшов! – радісно вигукнув він. – Он мій магазинчик на околиці міста, а біля нього парк, у якому я гуляв, та ще й озеро. Спасибі тобі, Жабко! Тепер я знайду дідуся і вже ніколи не втечу від нього, а ще обов’язково запам’ятаю свою адресу!

– Але ж це так далеко від нашого супермаркета. Як же ти туди доберешся?

– Я про це й не подумав, – знову засумував Мобік.

– Нічого, завтра щось зметикуємо, – заспокоював його красень-телефон. – А зараз іди відпочивай. Покупців уже сьогодні не буде, та й магазин от-от зачиниться.

Мобік, який уже переконався, що нові друзі і справді можуть йому допомогти, побрів спочивати. Снівся йому тої ночі парк, дядько Короп і дідусь, за яким він тепер дуже сумував.

7. Порятунк

Наступного ранку Мобік прокинувся від галасу, що зчинили біля їхньої вітрини дітлахи. Вони стрибали, кричали та показували пальчиками на маленькі телефончики.

– Ой, дивись, дивись! Які гарні! Які маленькі! – кричали вони. – А я отакого хочу! А я цього!

Батьки, що стояли поруч, лише посміхались.

Мобік, ще як слід не прокинувшись, сидів собі на полиці та спостерігав за ними. Але раптом він побачив щось дуже знайоме. До вітрини підійшов хлопчина з мамою. Добре придивившись, Мобік упізнав у ньому того самого хлопчика, до якого він колись застрибнув у рюкзачок, щоби вибратись на вулицю.

Куди й подівся сон. „Так, це той самий хлопчик! Він, мабуть, знову зайде у крамничку. Хлопець знає туди дорогу!” І, довго не роздумуючи, перестрибуючи з полиці на полицю, Мобік помчав до хлопчика. Майже добігши до нього, телефончик помітив, що далі його не пускає міцне скло з якого були зроблені дверцята вітрини. Мобік щосили затарабанив кулачками у дверцята. Та де там! Міцні скляні двері навіть не ворухнулись.

– Що ж робити? Він зараз піде і я знову не зможу потрапити додому, – у Мобіка від цієї думки аж сльози на очах виступили.

Тим часом хлопчик з мамою вже збиралися йти. Мабуть, вони так і не знайшли тут потрібного телефончика. Але що це? Хлопчик

запримітив маленького Мобіка, який відчайдушно барабанив кулачками у скло.

– Матусю, купи мені, будь ласка, отого маленького телефончика, – попросив хлопчик.

– А чому саме цього, синочку?

– Дуже вже він мені сподобався.

– Давай спершу хоч подивимось на нього, – і мама попросила показати телефончик.

– Стривайте, але ж він не з нашого відділу, та й, взагалі, не з нашого магазину. Цю модель ми вчора саме розпродали, – здивувався продавець. – Дуже вже вона подобається людям. Звідки ж ти тут узявся?

– Я... я... я випадково сюди забрів, – тремтячим голосом промовив зляканий Мобік.

– Ну коли так, то можеш іти з цим хлопчиком. Я тебе не затримуватиму.

Якже зрадів Мобік!

– Дякую Вам, – вигукнув він.

– Дякуємо, – в слід за ним сказали хлопчик з матір'ю.

Новий друг поклав Мобіка у кишеню свого рюкзачка, і вони попрямували до виходу.

8. Хлопчик Івась

По дорозі додому Мобік ближче познайомився з хлопчиком. Він дізнався, що того звать Івась. Телефончик розповів йому свою історію.

– Не хвилюйся, – заспокоїв Мобіка Івась, – я допоможу тобі, бо пам'ятаю, де знаходиться ця крамничка.

– Буду тобі дуже вдячний, – відповів Мобік.

Прийшовши додому, хлопчик повинен був ще зробити домашні завдання, а вже потім піти гуляти та забігти у крамничку старожитностей. Тому як не хотілось Мобіку чимшвидше потрапити до дідуся, він був змушений почекати. І вирішив телефончик подрімати.

Івась за цей час виконав домашнє завдання з української літератури та географії. Потім він написав твір про те, ким він хоче стати, коли виросте. Дійшла черга до математики. Тут робота і зупинилась. Як не старався Івась розв'язати приклади, але нічого не вдавалось. Він і множив, і ділив, і у стовпчик, і у лінійочку, проте відповідь ніяк не зсодилася з правильною. Тут уже й Мобік прокинувся.

– Мобіку, друже, ніяк не дається мені та математика, що ж робити?

– Давай, сьогодні я тобі допоможу.

– А ти що вмієш? Ти також математику вивчав?

– Ще й як умію. Я тобі будь-які числа помножу чи поділю, що хочеш зроблю.

– От чудово!

– Та це лише сьогодні. Все це ти повинен навчитися робити самостійно, не завжди ж я буду поруч. Згода?

– Домовились.

Мобік за одну хвилинку справився із завданням, а вже через якусь хвилю часу Івась, відпросившись у матері, прямував до знайомої крамнички. З кишеньки Івасевого рюкзака, весело наспівуючи улюблену пісеньку, виглядав Мобік.

– Он, он вона! – загукав Мобік, здалеку впізнавши рідну маленьку крамничку. – Івасю, а давай я тебе сфотографую та запишу твій голос і адресу на згадку. Може, колись побачимося ще.

– Давай. А ти не згубиш моє фото?

– Та нізащо. Я запишу фото і назву його „ДРУГ ІВАСЬ”.

– Добре, Мобіку, і я тебе не забуду, приходитиму до тебе у крамницю.

– Спасибі тобі, Івасю. Постав мене он туди, біля віконця, а далі я сам побіжу до дідуся, – попросив Мобік, коли хлопчик увійшов у крамницю.

Івась так і зробив.

– Ну, бувай, Мобіку. Щастя тобі!

– До побачення! Не забувай мене.

9. Знову з дідусем

Дідусь собі дрімав на тій самій полиці та на тому самому місці, що й раніше. Це, мабуть, він вперше заснув від часу, коли пропав Мобік. Старенький дуже переживав за свого внука. Проте відчував, що з Мобіком усе гаразд, що вони ще зустрінуться. Малий просто бешкетує, – вирішив він, і заспокоївся. Йому снилася простора квартира та чудовий гарнітур з широкою полицею, на якій він стояв, неначе король. Час від часу, коли до господарів хтось телефонував, він неспішно та голосно дзвенів, кличучи їх. Аж тут почувся якийсь шум. І бачить увісні дідусь, що господар несе новеньку маленьку блискучу Мобілочку і кладе поруч на полицю.

– Я сумувала за тобою, – сказала красуня.

– Хто Ви? – чемно запитав дідусь.

– Я сумував! Я сумував! Дідусю, як же я сумував за тобою! Я більше ніколи не втікати від тебе!

Дідусь враз прокинувся:

– А де ж прекрасна Мобілочка та простора кімната? Невже це сон?

– Ні, дідусю, це не сон, я повернувся! – радісно кричав Мобік, не розуміючи, чому дідусь так знітився.

– Мобік?! Невже? Куди це ти, бешкетнику, подівся? Я уже й не знав що думати. Не шкодуєш старого зовсім. От був би у тебе шнурочок, як у мене, нікуди б ти не дівся, – бурмотів дідусь-Телефон.

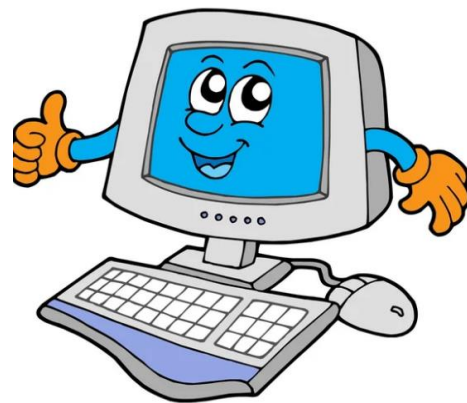
– Не треба сердитись, дідусю. Зі мною такі пригоди трапились. Я тобі зараз усе розповім.

І, зручно вмовившись біля дідуся, Мобік розповів про Івася, про дівчинку Маринку, про бешкетників у парку, про рибину, яка проковтнула його, про свою роботу у рибалки, про те, як він потрапив у великий супермаркет та зустрів інших телефончиків. А дідусь слухав, усміхався та похитував головою. І не було відомо, чи він вірив Мобіку, чи думав, що все це вигадка [9].

ТІМ В КОМП'ЮТЕРНІЙ КРАЇНІ

Олена Кукуєвицька

Хлопчик Тім дуже любив гратися в комп'ютерні ігри. Буває, так захопиться полюванням за монстриками або гонками, що нічого навколо не помічає.

- Тіме, пішли на озеро! – кличуть хлопчика його друзі.

- Зараз-зараз, ось тільки гру закінчу, - відповідає Тім. Але, пройшовши гру, він непомітно захопився іншою, потім іншою, і друзі так і не дочекалися його на озері.

- Синку, йди вечеряти! – кличе Тіма матуся.

- Скоро, скоро йду, – відповідає Тім. Та насправді за стіл він сідає, коли вечеря вже охолола, а мама ледь за руки не тягне сина на кухню.

Словом, весь свій час Тім намагався проводити за комп'ютером, граючи в ігри.

Якось ввечері Тім сів за комп'ютер, щоб знайти дещо для домашнього завдання, але не втримався і увімкнув одну з улюблених ігор. Він захопився і зовсім забув про уроки – вся увага Тіма була у новій грі.

В якусь мить Тім повернув голову та побачив, що навколо нього зовсім не його кімната, не його стіл, не його комп'ютер, а якісь намальовані чоловічки, намальовані доріжки та будинки! Зовсім, як у його грі! Тім з подивом зупинився.

- Що це таке? Де я? – спитав Тім, чи то сам у себе, чи то у намальованих чоловічків, не сподіваючись на їх відповідь.

- Ти в нашій комп'ютерній країні, Тіме! – несподівано хором відповіли два різнокольорові чоловічки. Вони виглядали, наче вийшли з мультиків.

- Хто ви і звідки знаєте, як мене звуть?

- Ми – комп'ютерні чоловічки. Живемо в твоїх іграх. Хіба ти нас не впізнаєш? Адже ти так багато часу проводиш у нашій комп'ютерній країні, ми навіть ім'я твоє вивчили.

- А де ж мій дім? – спитав Тім.

Чоловічки відповіли, знову хором:

- А навіщо тобі додому? Ти ж все одно цілими днями з нами! Тобі ж це так подобається, то лишайся – будемо гратися разом зранку до ночі. До школи ходити не треба, уроки вчити не треба, маму слухатися не треба! Хіба не добре?

- Ні, ні, хочу додому! Я ж справжній хлопчик, а не намальований! Як же я буду без батьків, без школи, без своїх друзів... - перелякався Тім.

У цю мить перед його очима все закрутилося, і раптом Тім зрозумів, що він знову знаходиться у своїй кімнаті, перед комп'ютером. А на екрані комп'ютера бігають один за одним намальовані чоловічки, з якими він щойно спілкувався. «От, диво зі мною сталося!» - подумав Тім. «А може, це мені наснилося?»

Тім вирішив нікому не розповідати про цей випадок. Щоб відволіктися від дивних спогадів, він підійшов до тата та став дивитися, як той лагодить настільну лампу. Він навіть допоміг татові знайти потрібний інструмент. Потім Тім зателефонував своєму другу і вони домовились у суботу разом піти в зоопарк. Тепер Тім все частіше проводив час з родиною та друзями, і це йому подобалося. А ще він став більш уважнішим у школі, почав гарно вчитися, його хвалили вчителі.

Звичайно, він і зараз іноді грався в комп'ютерні ігри, але це вже не забирало в нього так багато часу, як раніше. «Скільки цікавого навколо мене було, поки я грався в комп'ютер», - думав Тім [10].

КОМП'ЮТЕР – ЦЕ БУДЕННА РІЧ

Комп'ютер – це буденна річ,

І кожен її має.

Хорошу доповідь зробить

Тобі допомагає.

Можливо, хочеться тобі

Розважитися трохи –

Багатий і цікавий світ

Відкрити допоможе.

Бо кожен з підлітків в наш час

Зазвичай любить

До Інтернету заглянуть –

Він відповіді знає.

Скачати можна фільм чи гру,

Посидіти в «онлайні»,

Чат, форум, сайти – все

Знайоме і звичайне.

Застерігаємо вас ми,

Що варто пам'ятати

Про незвичайних «хижаків»,

Їм шансу не давати:

Не відкривати їм адрес

(Домашніх чи бабусі),
Щоб наслідки поганими
Не стали, любі друзі! [5]

ПРО КНИЖКУ

Марія Пригара

Книжка скаржилась Мар'яні:

— Я у тебе не в пошані.

Звідкіля це на мені

Плями сині та масні?

Подивися, от сторінка:

Намальована хатинка,

Під хатинкою — маля,

І написано: «Це я».

А за дві сторінки далі —

Різні звірі небувалі:

Сині, жовті та рябі,

Що й не снилися тобі.

Люди скажуть: — Ой, чия ти?!

Як тебе тепер читати?

Скільки ми читали книг,

А не бачили таких!

ЧИТАЙТЕ КНИЖКУ

Надія Красоткіна

Читайте, діти, книжку — це чудово!

Вона прекрасно пам'ять розвиває.

Запам'ятайте! Книжка — знань основа,

Вона в собі багаж великий має!

Усе пояснить і про все розкаже,

І можна потім це обговорити,

Бо книжка мудру бесіду зав'яже.

Розкаже правду, як на світі жити.

Поставить ряд питань, щоб міркувати,

І фантастичні нам світи відкриє,

Вона тривоги вміє подолати,

Розрадити біду завжди зуміє.

І шлях до мрії зможе показати,

Та понесе в думках в далекі далі...

Важкі дороги нас навчить долати

І припинити фокуси невдалі...

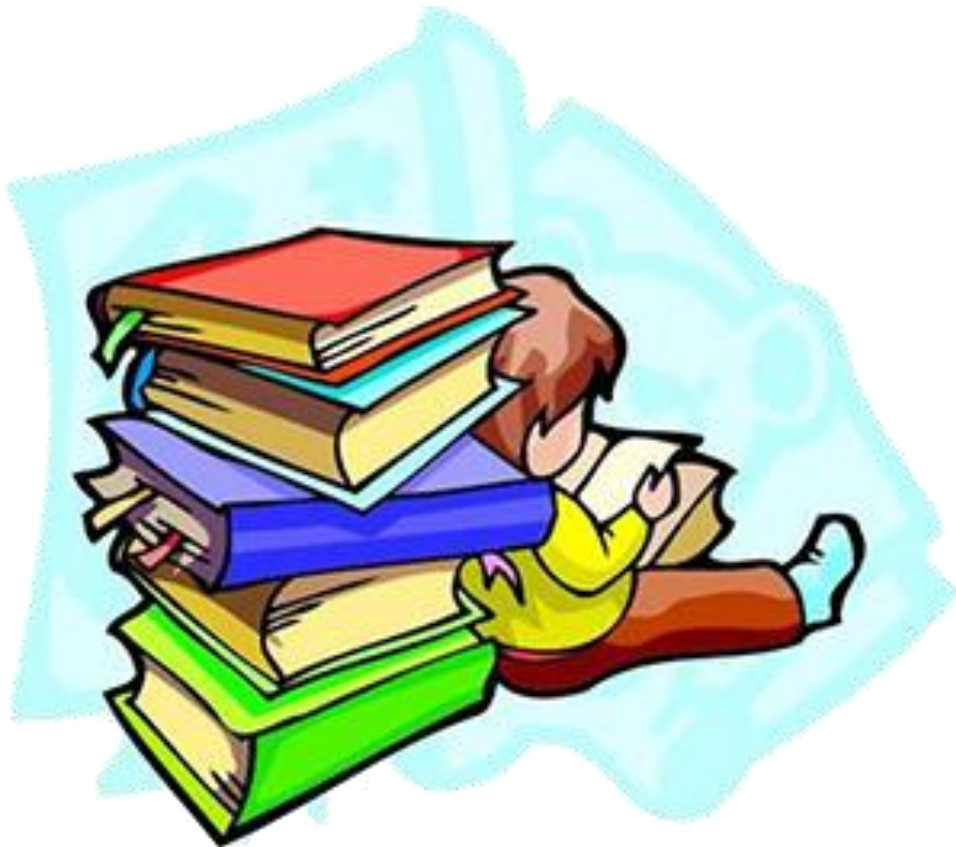
У книжці — радість! Тож любіть її читати!

У ній є мудрість, і велика сила.

Вона навчить вас високо літати,

Бо дасть наснагу і чарівні крила.

Бо хто читає, той багато знає,
У того гарна і виразна мова.
І той мети своєї досягає,
Й живе у світі мудро і чудово.

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека – це багато книг,
Чудова енергетика і простір.
Щоб кожен з вас в житті чогось досяг –
В бібліотеку завітайте в гості.
Впізнайте світ! Тут схрони таємниць.
В поезію ведуть сріблясті ниті.
Знань джерело. Історія ...Спинись!
Та казка, що вночі тобі насниться.
Герої у романах і віршах.
Бібліотечна тиша незабутня.
Добром і щирістю наповниться душа,
Яскравими для тебе стануть будні.
Центр спілкування, для талантів шанс.
Wi-Fi, онлайн, всі бази в інтернеті.
Читальний зал завжди чекає нас.
Для кожного комп'ютери, планшети.
Записування власних фонограм,
Відеороликів, музичних композицій.
А завдяки чудовим вечорам,
Дізнаєтесь про витоки традицій.
Бібліотека – це сучасний центр

Живого спілкування і культури.
Безплатно книги, а не під процент,
Довідники, томи літератури...
До знань прямуйте у свій вільний час.
В книжках сховалось мудрості озерце.
Майбутнє принесе сюрприз для нас.
Бібліотека – то громади серце [7].

ІНТЕРНЕТ

Мій сусід, школярик Петя
Має друга в Інтернеті.
Каже: «Друзів я не маю,
То хоч з ним порозмовляю».
Застережив хлопчика
Наш дідусь Микола:
«Таємниць у мережі
Не пиши ніколи!
Хто він – віртуальний друг?
Добрий чи хороший?
Може, злодій, що навкруг
Краде речі, гроші?
Хочеш друзям надсилати
Електронні листи?
Маєш ти запам'ятати
Безпеки правила прості.
В Інтернеті не хвались
Крутими речами,
Й, не дай, Боже, не назви
Прізвищ тата й мами!

Можеш другу розказати
Про події у житті,
Та ніхто не має знати,
Де живеш насправді ти!
Все, що може привести
Злодія до тебе,
В Інтернеті чи в листі
Вказувать не треба [8]!

ЗАСНУВАЛА УВЕСЬ СВІТ ТОНКА ПАВУТИНА

Антоніна Грицаюк

Заснувала увесь світ
Тонка павутина,
Не важливо скільки літ,
Старий чи дитина.
Інтернет взяв у полон,
Мов павук той муху,
Забувають геть про сон,
І не чути й духу.
Книги давно відійшли,
Газети, журнали,
Забавку собі знайшли,
Хоч ніч не доспали.
Крутять інтернет усі,
Геть, що заманеться,
Збігла каша, то пусте,
Дитя переб'ється.
Мами, тати, дідусі,
Немов одурили,
Зависають там усі,
Лайкають щосили.

Там з усього світу бруд,
Як кому живеться,
Зависає геть весь люд,
Може, це минеться? [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вірші про телефон і правила користування ним. URL: <https://megaznaika.com.ua/telefon-virshi/>.
2. Державний стандарт дошкільної освіти: основні положення. URL: <https://osvita.ua/school/reform/80932/>.
3. Інтернет. URL: <https://probapera.org/publication/13/20825/internet.html>.
4. Казка про телевизор. URL: <https://nochdobra.com/kazka-pro-televizor/>.
5. Комп'ютер – це буденна річ. URL: <https://practika2017.wordpress.com/2017/04/03/%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83-%D0%BD%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B9/>.
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini/.
7. Методичні рекомендації щодо впровадження змісту парціальної програми «Медіасвіт для дошкільнят» (для дітей старшого дошкільного віку). URL: <https://vseosvita.ua/library/metodicni-rekomendacii-sodovprovadzenna-zmistu-parcialnoiprogrami-mediasvit-dla-doskilnat-dla-ditej-starsogo-doskilnogoviku-280260.html>.

8. Мій сусід. URL: <https://naurok.com.ua/virsh-pro-bezpeku-v-interneti-156986.html>

9. Пригоди маленького Мобіка. URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/barvysta/iryna-matsko-mobik>.

10. Тім в комп'ютерній країні. URL: <https://mamata.com.ua/article/a-5603.html>.

11. Як навчити медіаграмотності дошкільнят. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16309/2016-03-24-yak-navchyty-mediagramotnosti-doshkilnyat/>.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР»

Зам. № 1723 Тираж 100 пр.

18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1

